

Kiadóhivatal:

Kaposvár, Teleky-utca 9.

Ide czímezendők az
előfizetők pénzük,
hirdetők és nyilttéri
közlemények.

Előfizetési díj:

Egész évre 4 frt.
Félévre 2 " "
Negyedévre 1 " "

Egyes szám ára 10 kr.

Szerkesztőség:

Kaposvár, Teleky-utca 9

Ide küldendő a lap
szellemi részét illető
minden közlemény.

Bérmegtelen küldeményt
nem fogadunk el.

Kéziratokat vissza
nem adunk.

SOMOGYI ÚJSÁG

MEGYEI- és HELYI-ÉRDEKŰ, VEGYESTARTALMU HETILAP.

Megjelenik hetenkint egyszer: szombaton

Felelős-szerkesztő: ifj. Nagy Ferencz.

Iparunk és az iparosok.

Bizon akarki néz körül hazánkban s a helyzetet elfogulatlanul a karja megítélni, akkor azon meggyőződésre fog jönni, hogy iparunk a szó szoros értelmében szóba alig jöhet, az iparosok pedig nem állanak azon színvonalon, ahol egy a civilizációval lépést tartó állam iparosainak állani kellene, kik önmagukkal az ipart is emelni és tiszteltté tudnák tenni.

Ez az oka annak, hogy nálunk az ipar nem halad előre, váltig olvasuk a lapokban — különösen a kormány hivatalos, felhivatalos és különféle uton módon sugalmazott lapjaiban — azon merész állításokat, kereskedelmünk előre halad, iparunk virágzik stb. melyeket azonban ha tiszta értékére akarunk leszállítani, bizony-bizony nagyon le kell fokozni, s ha azt akarjuk, hogy a mai helyzetet őszintén és nyíltan mutassák fel, alig marad belőle meg valami.

Sajnos iparunknak ilyen állapota, de kénytelenek vagyunk azt konstatálni, s azt annyiaval inkább megteszszük, mert véleményünk az minél gyakrabban és minél kimerítőbben tárgyaljuk ezen ügyet — az annak csak hasznára válhatik. Továbbá ha a hibákra és bajokra minél többször teszszük új mutatók által figyelmessé azokat az ellenekeket kiknek ezen hibákat maguknak kellene gyógyítani, de azt nem teszik — mert vagy nem veszik észre azokat, vagy pedig nem törődve vele másoktól várják annak orvoslását, tényleg tettekre serkenthetjük őket, hogy ügyünk előre menetelénél ne várják a mások segítségét, hanem azt önmaguk felkapálva vigyék előre.

Pedig azon egyének, kik az iparral foglalkoznak ezt nem teszik, nálunk az ipart az ipar fejlesztését senki sem tekinti czélul, maguk az iparosok is kénytelenkedésben az ipart csak eszköznek tekintik, mellyel ha sikerült némi kis vagyont összeszednie, azt ott hagyja, s annak hatását fordítva úgy tesz mintha szegénylené azt, mintha azt a vagyont mit mind iparos szorgalom és takarékoság mellett összegyűjtött, tiltott uton szerezte volna.

Ezért nincs virágzó iparunk, mert iparosnak csak az marad meg, kinek nem sikerült mint purosok annyi va-

gyont össze gyűjteni, hogy abból mint magánzó megélhessen, s e téves fel fogás annyira el van terjedve iparosaink között, hogy alig van száz között egy, ki ne így gondolkoznék.

Ezért nincsenek nagyobb iparvállalataink, mert azon egyén, kit a szorgalom és szerencse felemelt, kinek a szakértelem mellett vagyon is állana rendelkezésére, ki biztosnak érezhetné magát abban a tekintetben, hogy ipar vállalatát sikerrel vezetheti az onnan vissza vonul, ő a legelső ki felejteti akarja a multat, s feledtetni óhajtja a nagy világgal is, nem gyűlölve semmit jobban mint a mi őt arra emlékezteti.

Tisztelet a kivételeknek, de ez a helyzet képe, s miután nálunk az iparosok átlagban vagyontalanok az ipar nem képes a mai kor igényeinek megfelelőleg fejlődni, s ez az oka annak, hogy hazánkat előnti a külföldi ipar termékei.

Ha valaki be megy egy nagyobb üzletbe ott nem fog 20% hóni ipar cikket találni az majdnem mind külföldi, mert nemcsak a luxus cikkeinket szerezzük be a külföldről, de még a legszükségesebb ruházati kellékekre is évenként sok-sok milliót adunk ki.

Mert a mi megvagyonosodott iparosunk a helyett, hogy tőkéjét gyári befektetésre használná fel hol az neki szép hasznót hajtana, s a mellett sok munkás család egzisztenciáját biztosítaná. Inkább — ha még akar valamivel foglalkozni — hódol a mai híres demokratikus és liberális világ undort keltő ezim kórságának, s vagy birókat vesz hol hátra lévő életészen elpálmaj, vagy pedig elmegy oda hol szabadon vadásznak az emberek egymás vagyonára, hol az emberek olyanok mint a halak, vagyis a nagyobb vagyon felemészti a kisebbet, hogy maga még jobban nőjön, mely helynek bőrze a neve.

Ezen minőségekben azután felveszik a legkeletlenebb tulajdosokat — nem törődve azzal, hogy a régi közbecsülésben és tiszteletben állott becsületes, szorgalmas és értelmes iparos sokkal nagyobb hasznára, javára volt önmagának és az emberiségnek is, mint az érdemeikkel megrakott nagyságos bórziánér.

De voltak nekünk virágzó iparaink, melyek a mostani viszonyok kö-

zött határozottan vissza mennek, ezek közül felemlitem a két legnagyobbat, a malom és szesz ipart.

A szesz ipar tetemesen hanyatlott, igaz most épült pár gazdasági szesz gyár, s van az országban pár nagyobb szesz gyár, mely szeszt produkál, de mi az a régihez képest, nagyobb szesz gyárak akkor is voltak ha nem is oly nagy üzemmel mint a mostaniak, de mely különbséget tisztesen fedezte azon ezer és ezer szesz főzde mely az utóbbi években beszünttetett.

A malom iparunk?

Több mint huszonháromezer molnár, már részint tönkre menve, részint igen közel ahhoz kiált segítségért.

A budapesti malmok az általuk megörölt külföldi gabnák után vám visszatérítési kedvezményben részesülnek, miután pedig ők az import búzát 2 frttal olcsóbbat kapja mind a hazait, tehát ő ennyivel olcsóbban képes előállítani lisztjét, mely összeg oly nagy, hogy az által a vidéki malmok konkurenciája teljesen ki van zárva.

Igaz ugyan, hogy a budapesti nagy malmoknak ezen külföldi gabnákat, csak a magyar gabna jobb értékesíthetése végett felhasználandó kévéresekre volna szabad felhasználni, de tekintettel azon mennyiségre, mely elfogy, okvetlen azon meggyőződést kell, hogy keltse miszerint a silányabb külföldi búzát nem mind kéverik a mi jobb minőségű búzáinkhoz, hanem azt megörlik 4 számtól egész 8 számig, vagyis kenyér lisztnek. Ez teszi azt lehetővé, hogy abból oly nagy mennyiség elfogyon amennyi tényleg elfogy.

Öröfist engedélyvel megörlettek 1891-ben 970.000, 1892-ben 1.323.000, a múlt évben közel két millió méter-mázsa gabnát s magában a f. évi április hóban 718.298 méter-mázsa idegen gabna jött a monarchiába, s ez a ropant mennyiség minden ellenőrzés nélkül öröfistefél föl, s ennek legalább is 90%-ja — a fennálló törvények ellenére — belföldi fogyasztásra került, hogy ezzel minket a tisztességes versenyzetéből kizárva, tönkre tegyenek, mert azelőtt a hazai piacot, ha finom lisztrel nem is, de kenyér lisztrel a hazai kisebb molnárok látták el.

Mind ebből az látható, hogy iparunk nem fejlődik, mert azt maguk

azok kiknek legjobban kellene, az iparosok hagyják el, és saját ügyükkel sem törődve várják, hogy érdekeiket mások védelmezzék meg.

A tiszteletbeli vármegyei tisztségviselők. A belügyminiszter egyik vármegye főispánja által fölvetett kérdés folytán kijelentette, hogy a főnálló gyakorlat értelmében a tiszteletbeli vármegyei tisztségviselők minden tekintetben ugyanolyan beszámítás alá esnek, mint a valóságos tisztségviselők, mert ha a szükség úgy kívánja, a tiszteletbeli tisztségviselők is mindenkor beoszthatók szolgáltatásra. A tiszteletbeli tisztségviselő is tehát vármegyei tisztségviselőnek tekintendő s ennél fogva az 1876. VI. t. cz. értelmében nem választható meg a közigazgatási bizottság tagjának.

A póstajövedéki kihágás megakadályozása végett elrendelte a pénzügyminiszter a városi adóhivataloknak és községi jegyzőknek arra való figyelmeztetését, hogy a házadómentesség elnyerése iránti kérvényeket, melyeket az igénytartók a pénzügyigazgatóságnál tartoznak beadni, a mennyiben azok továbbítását elvállalják, megfelelő póstabélyeggel lássák el a kérvényt tartalmazó levelet, mert különben póstajövedéki esonkítás követnek el.

Új vasuti térkép. A kiterjedt vasuti építkezés következtében egy jó és gyakorlati vasuti térkép hiánya mindinkább érezhető. A magyar kir. államvasutak kívánságából az osztrák-magyar monarchiának oly vasuti térképe jelent meg, mely ez irányban a kívánalmaknak teljesen megfelel. E térkép, melynek nagysága 1.65×1.20 m az osztrák-magyar monarchiának valamennyeni állomásait és megálló helyét, azoknak egymáshoz, valamint az elágazási állomások egymáshoz távolságát tartalmazza úgy, hogy e térkép alapján a legrövidebb utirány valamely állomásról bármely más állomásra gyorsan és pontosan megállapítható.

Ez által tehát egy grafikai kilométermutató prolemaja szintén megoldottnak tekinthető. A térképhez tartozó állomási névjegyzék mutatja, hogy mely vasutakhoz mely forgalmi igazgatóságokhoz és mely üzletvezetőséghez, mely országhoz Ausztriát illetőleg, mely korona tartományhoz tartományhoz tartozik a keresett állomás és hogy a térképhez melyik mezejében található. Az új vonalak megnyitása stb, által okozott terhes helyesbítéseket elkerülendő, ezen állomási névjegyzék minden hónapban új kiadásban jelenik meg miáltal a térkép folyton nyilvántartatik. A magyar és német nyelvben külön-külön szerkesztett térkép az 1895. április végéig megjelenő valamennyi állomási jegyzékkel együtt 1 forint bármely vasuti állomáson kapható. A kereskedelem és térképben ismét fontos segédeszköz nyert, melynek elismerését a magyar kir. államvasutak igazgatóságától biztosan nem vonhatja meg.

Csak hogy nem ám ez a törvényes megoldása a kérdésnek, hanem a következő:

A múlt évben történt, hogy Somogy megye egyik járásában a csak pár év óta főnálló második tkpénztár igazgatóságába az ottani főszolgabíró beválasztatván, ennek mint előzménynek az a következménye lett, hogy a községek a régebbi már 25 éves s megszilárdult hitelű takarékpénztárból a szegényalapokat kiszedték s átvitték az újabban alakult intézetbe azon ürügy alatt, hogy ez 1/2%-al több kamatot fizet. A régi intézet titkára figyelmeztette a jelenlegi főispánt, ki akkor még alispán volt, hogy a közpénzek elhelyezése kezdő intézeteknél nagyobb rizikóval jár mint a régiéknél, a fél % haszon nem elég indok az elhelyezett tőkék megmozdítására, uti figura docet, a kaposvári bank és árvapénzek esete is igazolja. — Az alispán, jelenleg főispán azzal nyugtatta meg az interpellálót, hogy a közpénzek elhelyezésének kérdése a községi képviselők névszerinti szavazatával s a szavazók vagyoni felelősségével oldatik meg, s a közpénzek bárhol helyeztessenek is el, a törvény értelmében mindig kellően meg vannak biztosítva a szavazók vagyónával.

Somogyi levél.

T. Szerkesztő Ur!

Megütközéssel olvassuk Somogy megye augusztusi közgyűlésének tárgysorozataiban az árvaszék előterjesztését, melyben a t. h. bizottság arra kéri, jelöljön ki alapot, melyből a néhai kaposvári bankban elvesztett 60.000 forint árva pénzt fedezhesse. Nem rég egyik megyei lap is említést tett erről az ügyről, megjegyezvén, hogy a megye kormányosai gondolkoznak a fölött, ki térítse meg ez összeget? S hogy pengetni kezdik annak pótdó utján való beszerzését is.

Valóban nem rossz gondolat a bukott pénzintézetek veszteségeit a jámbor közönség pótdójjával kiegyenlíteni akarni. Akár csak az egyszeri cigány, ki a libapese nye meg a rétes elfogyasztására vállalkozott, de mikor a munkára került a sor, akkor a pajánának mondta szőlőmár te is bibas. A felügyelő és igazgató urak is zsebre vágják az osztalékokat és tiszteletdíjakat, most pedig mikor felelősségről, kártérítésről van szó, — állj elő te jámbor adózó polgár és fizess.

Nagyon helyesen. Tehát az elkallódott árvapénz ki által való megtérítése sem lehet kérdéses, miután a törvény értelmében első sorban kötelezve vannak a felügyelő bizottság és igazgatósági tagok, ez esetben annál is inkább, mert az ellenük megindított bünvádi eljárás esakis elévülés alapján szűnt meg s így a vagyoni felelősség alól nem mentettek. — Második sorban kártérítéssel tartoznak azok a t. h. bizottsági tagok, kik az árvapénzeknek a bukott bankba volt elhelyezését megszavazták.

A közönségnek semmi köze az árvapénzekhez, semmi köze a bankhoz, s így a megyei pótdónak ez cimen tervezett fölemelése oly törvény ellenes eljárás lenne, mit tűrni egyáltalán nem lehet és nem szabad. De az árvatár tartalékalapjának megvámolása hason ezébből szintén nem történhetik, mert a bank felügyelői és igazgatói dúsagdag emberek levén, a trhatóság mivel sem volna menthető, ha

A „SOMOGYI UJSÁG“ TÁRCZÁJA.

A kit a feledés főd be.

Mosolygó nyári nap derült tiszta képe.
Mégegyszer vissza néz, ha nyugodni tér le
Bibor szép sugara szemérmes nézése:
Bucsut lehet a föld távozó részére.
Es a föld éjjeli sötét leple alatt:
Vissza bucsuz sir és harmat könyet hullat,
Sötét gyász ruhában virrazt halgat néman
Csupán égszeméből fakad némi fényár.
Oh, pedig milyen kár hajolni a búra.
A mikor másnap már látják egymást ujra!
A mikor egymásé eltikkadt virágzál,
Üdítő harmatepp, mosolygó napsugár!
Oh de ki sohae lát mosolygó fényugárt
Kinek napja talán örök éjbe is szállt:
Ki hajnalra nem, csak sötét éjre várhat,
Ez kinek örökös vendége a bánat,
Kinek napról-napra növekszik a kinja:
A ki eltemetett boldogságát sirja.
Es a ki egyedül áll a nagy világon.
Mint bánatos majár a lombtalan ágon:
A kit talán már itt a feledés főd be,
Jobb: ha minél előbb, nyugodni megy földbe.

Mj. Csire István.

A bosszu.

(Történeli beszély.)

(Vége.)

Egy hét múlva az öreg Várhelyi leánya elbocsátatását kérte a királytól, azt adván okul, hogy ő már öreg, s gyámolításra van szüksége.

A királyné nehezen bár, mivel egyik legkedvesebb udvarhölgyét vesztte el, de mégis elbocsátotta.

Nehéz szívvel vett bucsut Ilona Baloghtól. A válás pillanatban mégegyszer megfogadták, hogy vagy egymáséi lesznek, vagy senkié!...

Szomoruan lépett az atyai vár kastély udvarára, rossz sejtelem kizozta. Azt már hallotta, hogy atyja s Hegyi kibékölték; s látta, mily gúnyosan nevetett rá az ifju Hegyi, mikor a hazahívó birt meg tudta. Gyanította, hogy az ő hazahívását, s e gúnyos nevetés között valami összefüggés van.

Atyja, a mint a kocsirol lesegitette azt mondta neki, hogy ha átöltözködött, jöjjon szobájába.

Most már tisztán állott előtte az egész.

Atyja az ifjabb Hegyinek ígérte, s most ahhoz akarja kényszeríteni. Nem! Nem! Inkább meghal.

A szobájában levő feszüle előtt térdre hullott, s könyes szemekkel tekintett a kereszten függő Udvoztóra.

— Isten, Te, ki az ember szívébe oltottad, hogy tisztelje atyját, de ki ezerszeres büntetéssel sújt d azt, ki téged, s a szent Nevedet megszentelteleníti, ne engedd, hogy valaha megszegjem szent Nevedre tett eskümet! Ne engedd, hogy valaha csak ingadozzam is!

Ez ima után szorongó szívvel nyitott be atyja szobájába.

Ez ölébe vette, beletekintett lány szep szemébe, végig simította homlokát s megcsókolta.

— Gyermekem, te soha sem voltál

engedetlen, ugye most sem lesz az? Lásd, én mámpros fővel igaz, de nem is szavamat adtam, hogy te az ifju Hegyi neje léz. Nekem szavamat be kell váltanom, s téged...

— Atyám, szakid őt felbe a leány én nem leszek soha Hegyi neje!

S felemelkedett atyja öléből.

— Mit, te vonakodol? Te dacolni mersz velem? Szólt az atya felállva. Jó, tehát halljad fogadalmam második részét:

Vagy neje lesz az ifju Hegyinek, vagy nyilvánosan megszegyenitlek, s korbáccsal ülek el házamból.

Válassz!

— Atyám, kiáltá a leány, szava fuldokló zokogásban veszett el.

Majd nyugodt hangon folytatta: Vannak jogok, miket a gyermekek szívébe atyjukkal szemben ültetett a természet, s ezek egyike, hogy a gyermekek szívóket azoknak adják, kiket arra méltónak találnak, erre kényszeríteni senkit sem lehet.

— Mit, te ellent mersz nekem mondani? Kérdé az atya, s emelt kézzel ment leányának, hogy azt megüsse.

Mikor a leány atyja szándékát észrevette, egy sikoltással összerogyott.

Midőn az-an magához tért, mégegyszer megkérdezte atyja, melyiket választja?

— Inkább a halált!

Az öreg Várhelyi izgatottan parancsolta, hogy távozzék szobájába, s meg-

őket a vagyoni felelősség alól menekülni engedné.

Nem kevésbé érdekes tárgya lesz a gyűlésnek, hogy az ezredéves kiállítás és reprezentáció költségeire $1\frac{1}{2}\%$ pótdó megszavazását kéri. Szép summa, mely tudunkkal már közadakozással is megtoldva van. Hogy mit fog a megye, mint minta vármegye kiállítani, azt nem tudjuk. Legjobban állna neki egy üres tarisznya, — de hogy a reprezentációra is, amely gazdag emberek ingyen utazgatásából, eszem iszomjából áll, szintén a jámbor és már nagyon is kisajtolt község pénzét veszik igénybe, ez már nem tréfa, hanem komoly dolog. Tisztelettel NYILAS.

Mi is megütközéssel olvastuk Nyilas úr levelet a „Pécsi Napló” aug. 7. számában, mert nem tudjuk elgondolni mi vezethette Nyilas urat arra, hogy ezen levelét egy pécsi napilapnak küldje meg, s annak Pécs városában leendő megjelenésétől mit várhatott és mit várt.

Vagy tán Somogymegyében nincs oly lap melyben ily közügyet meg lehetne tárgyalni?

A közlemény olvasása azon benyomást teszi az emberre, mint mikor a gyermek át megy a szomszédba, s ott panaszkodik, — otthon pedig mintha minden tetszése szerint volna, szépen hallgat.

Miután tehát a levelet eurozum képen közöljük, arra Nyilas urnak rövidesen felvilágosítást is adunk.

A vagyonbukott kaposvári banknál elveszett árva pénzek ki által leendő megterítése ma még szóba sem jöhet, mert a ministerium által ezen kérdés mindaddig míg a bűnügy befejezve nem lesz felfüggesztetett, s a bűnügyi iratok jelenleg a kurianál vannak felülvizsgálat végett, honnan tekintettel a nagy irathalmazra, hamarosan vissza sem fog az jönni.

A kiállítási költségekre a vármegye megszavazott $1\frac{1}{2}\%$ pótdótot, mely összeg részben az építendő somogyi ház költségeire lesz fordítandó, részben pedig a megyei gazdasági egyesületének fog rendelkezésére bocsájtatni — mint azon testületnek — mely a megye gazdasági és termény kiállítását rendezi.

hagyta az apródnak, küldje be az ácsot.

Mikor ez megérkezett, meg parancsolta neki, hogy még ez éj folyamán állíttasson fel legényeivel a vár piacán egy magas pelengért.

Az ács eltávozott.

Lassankint sötétedett, a hold, mely előbb fényes ezüstjével vonta be a tájat, felhők mögé bujt. Madár nem dalolt, csak egy kukk szállott a várfalra, s hallotta siralmas hangját, mintha valakinek halálát jósolná.

Tíz óra felé a vár atya eljött leánya szobájába, szó nélkül kezén fogta ezt, s az ablakhoz vezette. Kitérítette a gót ívezetű ablak mindkét szárnyát, s a várpiacra mutatott, hová, bár az ablak kertre szolgált, szintén el lehetett látni, s honnan szaggatott kalapács ütések voltak hallhatók.

— Látod ezen emberesoportot, mely fátyla fényénél dolgozik, s hallod a zajt? Ezek készítik számodra a pelengért, ha holnap sem fogadod el ez ifjú Hegyit vőlegényedül. Szavamat megtartom.

S eltávozott maga után bezárva az ajtót.

Ilona mintegy megkövülve állott a még nyitott ablaknál, s szorongó kebelével hallgatá a folytonos kopácsolást. Láta mint emelkedik magasabbra és magasabbra a pelengér. Lelki szemeivel látta, mint űz majd gunyt belőle a csöcselék a szemtelen mob a pelengéren, s mint

Ezekben felvilágosítást adván, azt hisszük, hogy Nyilas urat is és azokat is kik levelét olvasták megnyugtattuk.

HIREK.

— **Megyei gyűlés.** F. hó 6-án tartott meg az augusztus havi törv. hat. gyűlés mint az augusztusi gyűlések rendszeresen lenni szokott ez is néptelen volt. A tárgy sorozat nem tartalmazott sok érdekes pontot, ez inkább a novemberi és májusi gyűlések alkalmával szokott lenni, mikor a bizottsági tagok is jobban bejönnek. A megye $1\frac{1}{2}\%$ pótdótot szavazott meg az országos kiállítás költségeire olyformán, hogy abból 1% az 1895-dik, $\frac{1}{2}\%$ pedig az 1896-dik évben lesz fizetendő. Az árvaszéki jegyzői állás pályázat hiányában betölthető nem volt. Nem tudjuk minő körülménynek tudható be az, hogy egy átmeneteli állás mely 820 frttal van honorálva nem kap egyént ki arra pályázna, holott az állami hivataloknál sokkal kisebb fizetés mellett nem győzi egymást kivárni a pályázó ifjúság. Nem hiszem, hogy azok szolgálati mizeriákra volna vissza vezethető, inkább valószínű az, hogy a mi megyei szolgálatunkba azért nem jön szívesen a pályát végzett ifjúság, mert a fokozatos előléptetésre nem igen tarthat számot, nem tartván meg a megye, a méltányos és fokozatos előléptetést.

— **Új bérlek.** Fejérmegye területén fekvő és a vallásalap tulajdonát képező Szent-Agota, Közép-Major és Szilfa nevű birtokok, melyeket már 31 év óta Kégl György birt. bérben, a múlt hó 31-én Szent-Agotán tartott árlejtés alkalmával Perczel Dezső képviselőházi alelnöknek adatott ki bérbe 25 esztendőre. Perczel Dezső valószínűleg elhagyja most majd Tolnamegyében birt. nagy kiterjedésű pécsi püspöki bérleteit, annál is inkább, minthogy a szentágotai birtok maga 7000 hold kiterjedése és művelése még oly kiváló gazdának is, minő Perczel Dezső, elég dolgot ad. Mégis csak furesa, hogy minálunk minden magas állású ember az állammal szerződéses viszonyban áll, mi akaratlanul is az eszkimók és fokák el-

méletét juttatja az ember eszébe, ideje volna ha kimondatnék az, hogy olyan ember ki a kineztártól bármilyen ezimen fizetést huz, az állammal szerződéses viszonyban nem lehet, mert hát egy kutyára két kölönc az mégis csak furesa.

— **Magyar miniszterek Lembergben.** A magyar miniszterek ma délből érkeztek meg Hrebenow-ba, ahol a miniszterek szalonkoeciáját a stryji személyvonathoz kapesolták. Lembergbe délből három órákor érkeztek meg a miniszterek. Mivel a legszigorubb inkognitó megtartását kívánták, hivatalos fogadás nem történt.

— **Nagy bankó hamisító banda.** Az ország összes lapjai foglalkoztak már azon bankó hamisító bandával melynek otthont Baranya megye képezi. Most azonban mint kiderült még Budapesen is vannak bűntársak, hol már több letartóztatás is történt, — egy előkelő fővárosi bankhivatalnokot gyanúsítanak azzal, hogy ő a banda feje.

— **Caserio kivégeztetése.** Caseriot, mint hiteles helyről jelentik, augusztus 15-ike előtt fogják kivégezni, a Francia és Olasz anarchisták között nagy a forrongás.

— **A mi bakáink utazása.** A 44-ik gyz. czered Pécsről f. hó 19. 20. 21. 22-én fognak utazni P.-Csabára, ott pár napot töltenek, szept. 2-án mennek Budapestre, hol a budai Ferdinánd lakanyában lesznek elhelyezve, szept. 12-én újra vissza mennek P.-Csabára, hol 18-ig lesznek, ekkor jönnek Balassa-Gyarmatra s onnan haza, szept. 22—23-án fognak bakáink haza érkezni.

— **Gyakorlatok Somogyban.** Mint megbízható forrásból értesülünk ez ideig Nagy-Bajom vidékén tartanak lövességi gyakorlatokat, hova megjön a pécsi keszt-helyi és pápai osztály, a hadosztály gyakorlat hihető aug. hó végével, vagy szept. hó elejével fog megtörténni.

— **Mikor jönnek meg a színészek.** Somogyi színtársulata B. Füredről hol most elég kedvező viszonyok közt játszik, f. hó 18-án jön városunkba, társulata jelenleg igen jó erővel rendelkezik.

— **Meghívó.** A Somogymegyei községi és körjegyzők együletének tagjait van szerencsém a folyó év I. felében

fogja majd atyja korbáccsal üzni ki várából; mily földönfutó, mily nyomorult lesz, ha e szegvénnt át fogja élni...

— Nem, nem! Inkább nőül megyek Hegyihez, de ily szegvénnt ne érjen.

Ily gondolatokkal foglalkozhatott, mikor a kertből ismerős énekhangok hatottak el hozzá.

Balogh jött, hogy tudassa ottlétét avval, kit életénél jobban szeretett.

E hangok megerősítették Ilona szívét.

Inkább a halált, mint megszegvénntést, de esküjét nem szegi meg!

Kinézett az ablakon... Feje elszédült, amint az ablak alatt tátongó mélységet meglátta... De a még folyton hangzó kopácsolás elhatározásra készítette.

Egy ugrás... egy sikoltás... a kukk rémülve repült el a várfalról... s a vár alatt egy élettelen test feküdt halványan, lezárt szemekkel megcsokitva.

Hajnalodott.

Várhelyi nem tudott aludni. Folyton leányát látta a pelengéren, s ő nem tudott rajta segíteni.

Majd meghalt neje állott eléje, s szemrehányást tett neki kegyetlensége miatt.

Ha egyik rémkép eltűnt, másik jött helyébe.

Négyszer akart átmenni leánya szo-

bájába, s azt mondani neki: Vigasz alodjék; nem kell neül mennie Hegyihez, inkább legyen ő beestelen a kor szemében, csak gyermeke legyen boldog. De szándéka mindig megváltozott.

A hajnali fény megvilágította a szobában függő ösök arczképeit, s ezek oly szemrehányólag néztek reá, hogy tekinteteket nem bírta kiállani, s lehunyta szempilláit.

Ekko, azonban úgy tűnt fel előtte, hogy leánya meghalt, s megjelent előtte, hogy ifjú életét s boldogságát tőle követelje.

Hirtelen borzasztó sejtelve támadt. Kiugrott ágyából, s leánya szobájához ment kinyitotta az ajtót, lánya nem volt a szobában, rémülten futott a nyitott ablakhoz kinézett rajt, majd az ablak melletti karosszékhöz rogyva, arczát kezébe rejtette, s úgy sirt zokogott: Leányom Ilona!

Majd a várudvarba ment, s amint a folyosónál kilépett, a várjobbágyok ép egy fekete terítővel leborított hullát hoztak.

Ez volt a leány holtteste, kit az ablak alatt halva találtak a jobbágyok.

Várhelyi odarohant a földre tett ravatalhoz, felémelte a szemfedőt, abban a pillanatban felkaczagott, s a ravatalra borult.

Kaczáját csak a viszhang adta vissza:

Marechalban tartott gyűlés határozatához képest rerdes közgyűlésre Lengyeltóti folyó évi szeptember hó 10-én délelőtt 10 órára a városház tanácstermébe összehívni. Választmányi gyűlés. f. évi szeptember hó 9-én este 6 órakor tartatik Lengyeltóti-ban a körjegyzői hivatalban Gyűlés tárgyai: 1. Elnöki megnyitó. 2. Miniszterileg jóváhagyott elapszabályok előterjesztése. 3. „Kaposvár” című lapnak az egyet hivatalos közlönyeként szereplése. 4. Országos központi gyűlésre kiküldött képviselők beszámolója. 5. 1895. évi költségvetés. 6. Jövő gyűlés helyének meghatározása. 7. Egyéb előforduló indítványok tárgyalása. Nagybjom, 1894. aug. 8-án. Kacsóh Pál egyet elnök. Figyelmeztetés: Felkértem a kartársak hogy szállás iránt forduljanak Szabady Ignác Lengyeltóti körjegyzőhöz.

— **Meghívó.** A Somogymegyei községi és körjegyzők együletének t. tagjai van szerencsém a megyei jegyzői egyet tagjai által benyújtott indítványhoz képest rendkívüli közgyűlésre Kaposvárra a városház tanácstermébe f. évi augusztus hó 20-án délelőtt 10 órára összehívni. Gyűlés tárgyai: 1. Ma gyarországi községi és körjegyzők központi egylete álta f. évi augusztus 27-én tartandó gyűlésre képviselők választása a kaposvári és a csurgói járásból. Nagybjom, 1894. aug. 6-án, Kacsóh Pál, egyet elnök.

— **Halál a kutban.** Bogdán Imréné buzsáki lakos július hó 29-én délelőtt 10 és 11 óra között, míg a család többi tagjai a templomban voltak, gyermekeit, a kik közül egyik 6 éves, másik 4, a legkisebb fél éves volt, az udvarukon lévő 8 öl mélységű kutba dobta, azután maga is utánuk ugrott, a négyet halva húzták ki a kutból. A szerencsétlen nő eszörnyű tettet önkívületlen állapotban követte el.

CSARNOK

Méregfa.

Ausztrália pusztáin, patakok és mocsarak körül van egy törpe bokorfaj, melyről azt tartja a hegyomány, hogy megmadár sem száll rá s néha dusan

— Ha! ha! ha!
Később magához tért, de csak azt hajtogatta:

— Megöltem őt! Én öltem meg őt!
A nagy fájdalom esztől fosztotta meg:

Megőrült.

A hír hamar szárnyára vetette az eseményt s bejárta vele az országot, hogy Várhelyi Ilona öngyilkos lett, az öreg Várhelyi pedig megőrült.

Három nap múlva kellett a temetésnek megtörténni.

Az egész váruvdart feketével diszítették fel. A nagy terem, hol a leány koporsójában feküdt, egész feketével volt bevonva, csupán a fő fölött volt egy hatalmas fehér kereszt. A koporsót virág tenger vette körül; egyik oldalán viasz gyertya égett, a másik felén az apa ült mereven maga elé tekintve, s egyet csak ezt hajtogatta:

— Megöltem őt! Én öltem meg őt!

A temetésre összegyűlt tenger nép közt volt a két Hegyi, s ott volt Balogh is, ki a tragédia okát, Várhelyi esküjét egy ama lakomán felszolgáló inas szájából hallotta.

Bántotta őt a két Hegyi tettettét fájdalma, sértették a Hegyiek által ontott krokodilus könnyek, de uralódott magán.

A családi sirbolt ajtajak nyikorogása meg egy szívfaszt, de meggyászoló

virágzik, se lepke, se méh föl nem keresi.

A bokor erős mérge s kivált mikor rügyezik, akkor lehet belőle a legerősebb mérget nyerni. A rügyek olajos tartalmak s olajt lehet belőlük sajtolni.

Ez oly öldöklő mérget szolgáltat, hogy néhány csöpp elég a kigyónak is. A levelek már kevésbé mérgesek, de leforrázza vagy porrá törve, még mindig halálhozók, azonban nagyobb mennyiségben.

A bokor héja is mérge, sőt maga a fa szintén, de ezek mindössze bódulást okoznak; a gyökér ellenben egészen ártatlan. Ezek a mérges bokrok állítólag nagy területen tenyésznek és sok szerencsétlenséget idéznek elő.

A benszülöttek ezen bokor nedvével még mai napig is mérgezik nyilaik hegyét.

Csak 28.184 márka.

Eunyiben kerül a spanyoloknak Amerika felfedezése. Így számítja ki azt Ruge tanár, ki Kolumbus expedíciójának költségeiről a Globusban közöl összeállítást régi okiratok alapján. A három hajó, melyet Kolumbus számára felszereltek, valamint az utazási költségek 1,140.000 maravedist tettek. Egy maravedis a mostani érték szerint körülbelül harmadfél filler lehetett s így Kolumbus első expedíciójára 28.184 márkát fordítottak, a mi negyszáz esztendő előtt nagyon tekintélyes összeg volt. A matrozók havi élelmezést és 9 márkát kaptak, az orvos egy esztendőre 153 márkát; Kolumbusnak jutott 1280 márka, Martin, Juan és Perez Anton kapitányoknak 768 márka.

A fűzők ellen.

II. József császár 1783. aug. 14-én rendeletet adott ki a fűzők ellen. Elűltja, hogy az árva házakban, az apáca-zárdákban s a női nevelő intézetekben fűzőket nasználhassanak. Az iskolai felügyelőknek is meghagyja, hogy szigorúan ügyeljenek, nehogy a tanítónők és lányok fűlőt hordjanak. Mikép végezték az ellenőrzést a felügyelők, nem tudni. A rendeletet egyébiránt még maig sem vonták vissza.

jelenetet idézett elő. Az öreg Várhelyi, a mint az ajtót nyikorogni hallotta „Leányom” sikoltással összerogyott s meghalt megrepedt a szíve fájdalmában.

Az egész nép szánalommal tekintett a megöltölgőre, csak a két Hegyi változó pillantást, mi azonban nem került el Balogh figyelmét.

A halottá toron ott volt a két Hegyi de ott volt Balogh is.

Az öreg Hegyi, hogy Baloghot bosszantsa, mikor a boros kanecso már többször járt kézzel kézzel, elkezdte a szomszéd szobában fekvő Várhelyit dicsérni, majd az atyáról áttért annak leányára, s különösen élénken színezte annak szerelmét, melylyel fia iránt viseltetett.

— Hazudsz gazember! Ugrott föl Balogh. Mert a leány soha fiadat nem szerette, s ép ezért ölte meg magát, mivel atyja fiához akarta kényszeríteni. Azt hiszed, nem ismerem törekvéseidet vén gyilkos? Itt a virasztók fényes gyűlése előtt vetem szemeid közé kéztymot, mit ha el nem fogadsz, hitvány gazembernek fog ismerni a világ, a mint az is vagy!

E szókkal keztyűjét az agg elé dobta mit az a párbaj elfogadása jeléül felvett.

A párbajnak egy hét múlva kellett végbemenni. Várhelyi vára alatt külön elkerített helyet készítettek a bírák, s erős korlátokat vontak, hogy a viasko-

Az ópium védelme.

Az ópium ellen már annyit írtak, hogy Nightingale orvos végie az Asiatic Quarterly Review-ben védelmére kell. Elmondja, hogy egy esztendeig élt a kínaiak között és vagy ezer beteget figyelt meg kórházakban. Abban a véleményben van, hogy az ópium élvezete nemcsak, hogy nem káros, hanem sok esetben hasznos, a mennyiben a lázrohamot vagy egészen megakadályozza vagy csökkenti. Az ópium élvezete mellett lehetséges csak a kínainak, hogy 150 fok meleg mellett a kulik rettenetes súlyos munkáját végezze. Ha valaki sok ópiumot fogyaszt — a nő ritkán fordul elő — akkor elalszik és aztán ismét felrészülve ébred fel. Az ópium megkönnyíti a fájdalmak elviseletét.

Kínában különben az ópium igen kedvelt orvos szer.

Hírlap-muzeum.

Aachenben van egy hírlap-gyűjtemény, mely a maga nemében a leggazdagabb a mindenféle országbeli és exotikus újságokban. Gerában Jankelovics Józsefnek szintén van egy ilyen vállalata. Ez a magángyűjtő eddig már több 6000 példányt gyűjtött. Ebben a gyűjteményben nemcsak Európa összes országainak lapjai vannak együtt, hanem az amerikai afrikai, ázsiai, és ausztráliai lapok is mind. A gyűjteményben ötven különböző nyelv van képviselve. Van kínai, japán, indiai, maláji, szinghaléz, arabs, örmény, török, kaff stb. exotikus nyelvű újság. Megvan ebben a gyűjteményben a világ legnagyobb lepedő-újsága, a The Illuminated Quadruple Constellation, de megvan a legkisebb fermáju lap is, az El Telegramma, melyből 200 példányt lehet rárakni az előbb említett rengeteg újságra. Tulajdonképpen ennek a gerai magánvállalatnak utánzata Fornbeck magánvállalata Aachenben.

Napóra a malájoknál.

Meerburg hollandi utazó, ki bejárta a maláji szigeteket, azt írja, hogy többször látott ott napórákat, melyek nem voltak ugyan felosztva óra-idő jelzésére de az idő előhaladását figyelik meg rajta. Ha a malájok halászni mennek, a parton ma-

dók mozdulataikban a tengernyi néptől ne zavartassanak.

A kitűzött nap elérkezett. Roppant sokaság gyűlt egybe. Megjelentek a bírák is, mivel Balogh azzal vádolta Hegyit hogy e két halálnak ő az okozója, s minthogy állítását alapos okokkal támogatni nem bírta az egész ügyet a végzetre bízták.

Hatalmas lovon, nehéz fegyverzetben jelent meg Hegyi. Balogh sem készt ő is megjelent, de csak könnyen fegyverkezve.

Az egyik bíró feltartott botját, eresztette, ez volt jele a párbaj kezdésnek, s két fél elkezdte a viadalt. Először lándzsákkal rohantak egymásnak. Balogh lándzsája az első összecsapásnál eltörtött, s a feleje irányított második dőfést úgy kerülte el, hogy kardjának egy hatalmas csapásával elvágta ellenfelének dardarduját.

Ekkor karddal rohant egymásnak a két bajvivő, s rövid ideig tartó harc után Balogh, Hegyi mellé furakodván, kardját ennek szívébe dőfte, s így szölte:

— Fogadd ezt mennyasszonyom! Hegyi haldokolva bukott le lováról. Még soká lehetett azután látni Baloghót, de soha másképp, mint fekete ruhában és soha vig társaságban.

Hát az ifjabb Hegyiből mi lett. Lassankint elzúllott, vagyonát elverte, kőbor rabló lovag lett belőle, míg végre egy jól irányzott kard csapás megfosztotta életétől.

radók, kik a halászsákmányra várnak, egy karót szurnak a földbe s a karó árnyéka után tájékozzák magokat az időről. Flores szigetén, Sumbavától keletre fekszik, Meerburg a kunyhók körül nem egyszer láttott levért czölöpöket. Ezek a kunyhó árnyékának növekedése szerint tájékoztatnak az idő haladásáról. Hogy az időt tudják, azért van rá szükségük, mert a szőnyegkészítésnél bizonyos meghatározott ideig dolgozik ki-ki, két árnyékig, négy árnyékig. Egy árnyék körülbelül másfél órának felel meg. A szőnyegetek a Sumbawán székelő birmai szultánnak készíti adó fejében s azért van a szőnyegkészítés munkája bizonyos arányok szerint kiosztva.

Betegemberszámlája.

A francia pénzarisztokrácia egyik tagja, kinek Vallaruge környékén nagy birtokai vannak, a mult télen táviratilag rendelte magának jószágigazgatóját Párisba. A jószágigazgató R. szintén táviratban azt válaszolta, hogy ha csak lehet, maradjon otthon néhány napig mert, gyöngélkedik. De mivel újabb sürgető távirat érkezett csakugyan elutazott. Hídeg december volt, a jószágigazgató egy éjjel és fél napot töltött a hófúvatóban megakadt vonaton. Párisba ura azzal várta, hogy a vallaruge-i birtok eladására szánta magát s ezért mint tanura van szüksége R. mikor aztán hazaért, súlyos beteg lett, s az orvosok konstataáltak, hogy az utazás viszontagságai okozták baját. 1891 decz. 16-ikétől 1892 okt. 10-ikéig ágyban fekvő beteg volt R. s most ez idő alatt keletkezett költségeiért bepörölte volt urát. Követel pedig 15. 471 frankot. Ebben saját veszteségei és mulasztásai 10. 221 frank; 284 nap alatti gyógyszerár 304 frank, az orvos díja 1134 frank, a többi mellékes kiadás és külön

orvosok meghívása! Be van számítva a párizsi utazás költsége is. R. minden télt receptekkel, bizonyítványokkal és nyugtákkal igazol. Nagyon valószínűnek tartják, hogy a pert R. mint felperes megnyeri.

Vonatok menetrendje.

Indul Kaposvárról:

Zákány felé, személy v. d. u.	3	48	perkor
" " " reggel	8	óra	"
" " " éjjel	3	"	38 "
" " " gyors v. d. u.	6	"	49 "
Dombóvár felé, szem. v. éjjel	1	"	23 "
" " " gyors v. d. e.	9	"	24 "
" " " vegyes v. " "	10	"	46 "
" " " este	8	"	8 "

Somogyvármegye alispánjától.

21956. sz.

894.

Árlejtési hirdetmény.

Somogyvármegye 1895. évi következő anyagszükségleteinek szállítása f. évi aug. hó 30-án délelőtt 9 órakor Kaposváron hivatalos helyiségemben megtartandó zárt ajánlati versenytárgyalás ujan fog biztosítani u. m.

750 km. jóminőségű 1893. évi vágásu búkk vagy gyertyánfa, 29 téli és nyári egyenruha a szolgaszemélyzet számára zsinorizzal, s az eddigi minőség és mintáknak megfelelően, továbbá 6 esákó, 5 kard, 6 kardszif, 6 tarsoly, 5 öv, 7 kardbojt, 4 patronás és 20 revolver töltés. 280 csomag, egyenként 560 grammos I-ső minőségű hazai gyártmányu stearin tyertya, — valamint előre meg nem ha-

tározott mennyiségű azonban körülbelül 33 m. mázsa I-ső rendű finomított petroleum, a mindenkor szükségletnek megfelelő mennyiségben szállítva.

Vonalzott papír (kis és nagy iv) 3 rizma (1000 ivvel)

Irodai kék	22.5	"	"	"
" sárga	11	"	"	"
" szürke	38	"	"	"
minister	4.75	"	"	"
diósgyőri és poprádi	22.5	"	"	"
Irodai fehér papír	56	"	"	"
boríték	11.75	"	"	"
pecsételő ostya (fehér)	14000	drb.	"	"
feketi írón (1 m. Hartmuth)	24.5	tuczat.	"	"
szines (kék és vörös min)	175	"	"	"
pecsétviasz (finom csillag)	14	kgr.	"	"
" (közönséges)	56	"	"	"
kötőspárga (vékony finom)	12.5	"	"	"
" (barna közöns.)	25.5	"	"	"
fekete teinta (alizarin)	52	liter	"	"
vörös (kis üvegeben)	57	üveg	"	"
réztől	53	doboz	"	"
tolszár legjobb minőségű	52	drb.	"	"

Szabályszerűen kiállított 50 kros bélyeggel ellátott zárt ajánlatok csakis 1894. évi aug. hó 30 d. e. 8¹/₂ óráig fogadtatnak el, később érkezett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlatban azon czégnek, vagy egyének neve, mely a szerződésbe, mint szerződő fél beiktatandó lesz, határozottan megjelölendő. Az ajánlatban továbbá betűkkel és számokkal kiteendő azon számalék, melyet ajánlattevő az előirányzott árból leengedni hajlandó, vagy melynek felülfizetését kívánja.

A részletes előirányzat ezen alispáni hivatalnál a rendes hivatalos órákban bármikor megtekinthető.

Kaposvár, 1894. augusztus hó 8.

M A A R, alispán.

Magyar János

könyvnyomdája, a „Somogyi Ujság“ kiadója

Kaposvár, Teleky-utca 9. sz.

E lap részére

H I R D E T É S E K

jutányos áron vétetnek fel.

Hirdetmény.

A nagyérdemű közönség becses tudomására
hozom, hogy a

„Kőbányai Polgári Sörfőzde“

főraktárát

Somogy megyére átvettem.

Raktáron tartok:

POLGÁR SÖRT,
SZ. ISTVÁN SÖRT

(a la pilseni)

mely sörök Somogy megyében egyedül csakis
nálam kaphatók s a t. közönség részére azt
Zárda-utczai házamnál 25 literes
hordókban és palaczkokban fogom
szolgáltatni.

Kaposvár, 1894. május hóban.

BERGER IGNÁCZ

sör és bor nagykereskedő.

12—11

POSGAY SÁNDOR

gép- és lakatosgyára Kaposvárott

Sétáter-utczá 15. sz.

Elvállal mindennemű gépek, különösen varrógépek győ-
keres javítását jótállás mellett jutányos árért; ugyasinté
gőzcséplőgépek kezelését, kiválólag ajánlja rézöntődjét.

Továbbá új szivattyus kutak, tűzfecskendők, tizedes mér-
legek készítését, saját találmányu

felnyithatlan biztonsági zárait

kevés tüzelő anyaggal használható vas tűzhelyeit és szobasűr-
gőnyeit. Elvállal mindennemű saját készítményű épület lakatos
munkát, melyet nem a vásárusnál szerez be, mint más lakatosok
az öntött vasalást, hanem azt maga készíti, miért is munkájáért
felelősséget is vállal.

Végre tudatja a gőzgéptulajdonos urakkal, hogy a gőz-
cséplőgépek a sok kontár gépkezelők által szakszerűen nem
kezeltek s nem javítottak, miért is ma már sok gép idő
nap előtt tönkre jut, így vagy eladni, vagy becsereálni kény-
telen a gazdaközönség, mind mellőzve lesz azon aggály, ha
hozzám fordulnak javítás és kezelés végett, mely csekélységbe
kerül, mert csak a gépnek szabálytalan összeállításában van
a hiba, innént van, hogy a gép contra gőzzel dolgozik tete-
mes tüzelő anyagot és vizet kíván és erőt még sem bír fejteni,
innént van, hogy a tüzesővek megfolynak és a tüzszekevény
elég; továbbá a szalma törekrázó és dobtengely, ha már egé-
szén laposra elkopott, saját találmánya szerint megacélozza,
melynek jóságáért kezeskedik és csak fele árba kerül mint az új.

Teljes tisztelettel

POSGAY SÁNDOR

műegyet okl. gépész és lakatos.

ELSŐ KAPOSVÁRI

ZONGORA, HEGEDŰ, CZIMBALOM,
POLYPHON-ZENÉLŐ STB.

FINOMABB HANGSZER RAKTÁR.

KAPOSVÁR, KORONA-UTCZA 5. SZ. A.

(Hittaller-féle házban)

megnyitott hangszer raktárát alólirott a m. t. vevők figyelmébe ajánlja.

A leghiresebb bel- és külföldi gyárakból való hangszereket gyári áron s öt évi jótállás mel-
lett elad. Készleten nem levő zongoráknak stb. hangszereknek eredeti gyári áron megszerzését bár-
mely gyárból közvetíti.

Régi zongorákat ujjakkal becsereél, avagy azok alapos kijavítására vállalkozik.

Zongorák jutányos áron kölcsön kiadatnak.



Zongorák hangolását



ugy helyben, mint vidéken azonnal pontosan teljesíti.

A külföldi nevezetesebb gyárakban töltött több évi alkalmazás és szerzett technikai isme-
rete ezen üzletében szakavatottságát biztosítja, miért a n. é. közönség szíves pártfogását kéri.

IFJ. WIMMER JÁNOS

hangszer technikus.

13—2